

Aprob,

 Avocatul Poporului,
Victor Ciiorbea
Victor Ciiorbea

RAPORT

**privind vizita desfășurată la Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor
Novaci, județul Gorj**

Sumar:

Prezentul Raport, întocmit ca urmare a vizitei inopinate la Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor Novaci, județul Gorj, este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea vizitei**
- 2. Constatările rezultate din vizita efectuată**
- 3. Recomandări**

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În conformitate cu art. 16 alin (1) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, la data de 24 august 2018 a fost efectuată o vizită inopinată la Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor Novaci, județul Gorj.

La efectuarea vizitei au participat reprezentanții instituției Avocatul Poporului, . . . jurist, . . . psiholog, consilieri în cadrul Centrului Zonal Craiova al Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, medic . . . , din partea Colegiului Medicilor din România, asistent social . . . reprezentant al Colegiului Național al Asistenților Sociali din România, colaboratori externi, și inspector . . . reprezentant al Organizației pentru Apărarea Drepturilor Omului – Filiala Regională Craiova.

Obiectul vizitei l-a constituit verificarea condițiilor de cazare, a modului de evaluare și consiliere psihologică, a protecției împotriva abuzurilor și neglijării, precum și integrarea/reintegrarea familială a beneficiarilor.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor Novaci face parte din Complexul de Servicii Comunitare pentru Copilul în Dificultate (C.S.C.C.D.) Novaci, care este o instituție publică fără personalitate juridică din structura Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Gorj.

În cadrul complexului funcționează următoarele servicii: Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci”, Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Huluba”, Casa de tip familial pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi „Pociovaliștea”, Centrul de zi „Novaci” și Centrul de zi pentru copii aflați în situație de risc de separare de părinți „Valea Gilortului”.

Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci”, situată în orașul Novaci, localitatea Pociovaliștea, nr. 362, jud. Gorj, funcționa din anul 2006, ca urmare a închiderii Centrului de plasament „Novaci” prin implementarea unui proiect Phare. D.G.A.S.P.C. Gorj era acreditată ca furnizor de servicii sociale, iar Casa de tip familial

destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci” deținea licență de funcționare. Exista un Regulament-cadru de organizare și funcționare, precum și metodologie de organizare și funcționare. Erau elaborate materiale informative pentru beneficiari, care erau disponibile în format imprimat la sediu și afișate la vizier, iar misiunea casei de tip familial era afișată.

În cadrul centrului rezidențial de tip familial vizitat se asigura găzduire pe perioadă determinată, asistență medicală și îngrijire, suport emoțional și consiliere educațională, psihologică, socială etc., educație, socializare, dezvoltare afectivă și petrecere a timpului liber, consiliere și sprijinire a reintegrării/integrării socio-profesionale și familiale.

Unitatea rezidențială vizitată funcționa cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, cu modificările ulterioare, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, Ordinul nr. 21/2004 al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei, Autoritatea Națională pentru Protecția Copilului și Adopție (M.M.S.S.F.A.N.P.C.A) pentru aprobarea standardelor minime obligatorii privind serviciile pentru protecția copilului de tip rezidențial.

Admiterea în centrul de plasament, evaluarea copilului și ieșirea din cadrul serviciului pentru protecția copilului de tip rezidențial

Complexul de Servicii Comunitare pentru Copilul în Dificultate „Novaci” deținea o procedură de admitere a beneficiarilor, care respecta standardele de calitate și se aplica în cadrul serviciilor rezidențiale din complex.

În cursul primei săptămâni după intrarea în cadrul serviciului a unui copil, echipa multidisciplinară organiza o discuție cu personalul. Scopul întâlnirii era cunoașterea situației copilului, a metodelor de lucru, a restricțiilor specifice cazului, precum și specialiștii la care se putea apela în eventualitatea unor probleme de adaptare. Conținutul discuțiilor se consemna într-un proces-verbal întocmit de persoana de referință și era semnat de părți; procesul-verbal se găsea la dosarul copilului.

La încheierea perioadei de acomodare, echipa multidisciplinară stabilea dacă persoana de referință nominalizată la intrarea copilului în cadrul serviciului corespundea nevoilor și preferințelor copilului, în funcție de evaluarea internă și de opinia copilului.

Structura de personal a centrului

La data efectuării vizitei, **centrul funcționa cu 7 angajați**: doi educatori principali, trei educatori, un asistent medical principal și o infirmieră. **Erau cinci posturi vacante (un post de asistent medical principal, două posturi de infirmier, un post de psiholog practicant, un post de asistent social)**. Psihologul și asistentul social de la Casa de tip familial pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi „Pociovaliștea” asigurau asistența psihologică și socială a beneficiarilor din întregul complex.

În cursul anului 2017, personalul serviciului rezidențial a urmat un curs care a avut ca tematică protejarea copilului împotriva abuzului și exploatarei și/sau un curs privind acordarea primului ajutor.

Condiții de cazare

Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci” este situată în localitatea Pociovaliștea, orașul Novaci, județul Gorj.

Serviciul rezidențial vizitat era organizat pe modelul familial, avea o capacitate de opt locuri și la data vizitei erau cazați 6 copii cu vârste cuprinse între 9 și 17 ani.

Casa, cu parter și un etaj, era amplasată într-o curte cu spațiu generos, situată între case locuite, nefiind izolată de restul comunității.

La etaj era o cameră de zi destinată desfășurării activităților instructiv-educative și recreative, vizitelor făcute de părinți sau de alte persoane importante pentru copii. Tot la etaj erau amplasate trei dormitoare, în care erau cazați câte 2 copii, și două grupuri sanitare separate pentru fete și băieți. La parterul clădirii se aflau: o bucătărie dotată și mobilată corespunzător, o sală de mese, un grup sanitar, un vestiar pentru personal, un hol și un spațiu de depozitare a alimentelor neperisabile.

Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci” deținea și două clădiri-anexe, în una din ele era amenajat un dormitor curat, aerisit, dotat cu două paturi, masă, scaune și televizor. Într-o altă anexă era amenajat un spațiu pentru centrala termică și două magazii pentru depozitarea combustibilului solid.

Spațiile casei erau organizate și decorate într-un mod plăcut privirii, personalizat, respectându-se parametrii de confort termic, luminos, olfactiv, igienic și estetic. Camera de zi

era aerisită și bine luminată, mobilată și dotată corespunzător (canapea, masă, scaune, dulap, televizor, etc.).

Dormitoarele copiilor erau spațioase, curate, aerisite, luminate natural, mobilate cu paturi, noptiere, dulapuri pentru haine, scaune și aveau în dotare televizoare. Lenjeriile erau curate, în stare bună și colorate în culori vesele. Copiilor li se permitea și erau ajutați să-și personalizeze spațiul, să-și decoreze pereții cu fotografii și desene, în dormitoare erau jucării din pluș și păpuși. **În dormitorul nr. 1 tavanul avea o porțiune care prezenta infiltrații.**

Grupurile sanitare erau curate, aerisite, luminoase, aveau dușuri cu cădiță, chiuvete și scaune wc, erau amenajate cu materiale ce permiteau o igienizare rapidă (gresie, faianță), apa rece și apa caldă erau asigurate permanent. Fiecare copil primea materiale igienico-sanitare (săpun, prosop, periuță, pastă de dinți) pentru igiena personală.

Instalațiile de încălzire, de alimentare cu apă și cele sanitare erau funcționale și într-o stare de întreținere corespunzătoare.

Asigurarea hranei beneficiarilor

Membrii echipei de vizită au constatat că hrana zilnică a beneficiarilor era pregătită în bucătăria proprie a casei, meniurile fiind de calitate și suficiente cantitativ, diversitatea fiind asigurată prin consultarea frecventă a copiilor. Conform declarațiilor copiilor prezenți în casă la data vizitei, aceștia ajutau la selectarea meniurilor, pregătirea felurilor de mâncare, aranjarea și servirea mesei, spălarea veselei etc., învățând și realizând activități conforme cu vârsta și gradul lor de maturitate.

Bucătăria casei era dotată corespunzător funcționării, dispunând de instalațiile și aparatura necesare pentru prepararea alimentelor (chiuvetă dublă din inox, aragaz cu hotă, vase din inox, etc.).

Sala de mese era curată, aerisită, luminată natural, amenajată corespunzător, dotată cu mobilier adecvat (masă cu 4 scaune, dulap pentru vase și tacâmuri), într-o stare corespunzătoare de curățenie și igienă.

Beneficiarilor li se asigurau trei mese pe zi și două gustări. La data efectuării vizitei meniul zilei era afișat la loc vizibil și erau prelevate probe alimentare din hrana servită, fiind etichetate și păstrate timp de 48 de ore într-un frigider destinat acestui scop.

În magazia destinată păstrării alimentelor era un raft metalic pentru depozitarea produsele alimentare neperisabile (conserve, compoturi, gemuri, făină, paste făinoase, etc.); legumele erau depozitate în lădițe de plastic; produsele congelate erau în termenul de valabilitate, totul era depozitat corespunzător, conform normelor legale în vigoare.

Membrii echipei au constatat că hrana preparată pentru prânz (ciorbă țărănească, pulpe la cuptor cu piure de cartofi și salată de varză) avea aspect, gust, miros și consistență corespunzătoare și asigura necesarul de calorii în conformitate cu cerințele de creștere și dezvoltare specifice vârstei copiilor. Copiii intervievați au precizat că mâncarea preparată era bună, diversificată.

La data vizitei nu existau beneficiari cu regimuri alimentare recomandate de medic.

Asigurarea asistenței medicale

Casa de tip familial Novaci dispunea de Autorizație Sanitară de Funcționare, valabilă ca termen, eliberată de Direcția de Sănătate Publică Gorj.

Copiii erau înscriși la medicul de familie din Pociovaliștea, iar în cazul afectării stării de sănătate erau însoțiți la cabinetul medical de un angajat al casei, erau consultați și primeau consiliere medicală și tratament. Erau afișate la loc vizibil datele de contact al medicului de familie. În cazul necesității unei consultații de specialitate sau a efectuării unor investigații paraclinice la o altă unitate medicală, în baza biletului de trimitere emis de medicul de familie, copiii mergeau însoțiți de personalul angajat. Tratamentul medicamentos era administrat de asistenta medicală, conform recomandărilor medicilor, sau de un alt angajat al casei în afara programului asistenței medicale. Administrarea medicamentelor era consemnată în registrul de tratamente. Serviciile stomatologice pentru copii erau asigurate la cabinetele de medicină dentară de pe raza localității Novaci, la care minorii se deplasau însoțiți de personalul angajat. În caz de urgență medicală era solicitat serviciul de urgență 112.

Asistența medicală în casa de tip rezidențial era asigurată de un asistent medical generalist angajat cu normă întreagă, absolvent al Școlii Postliceale Sanitare, care deținea Autorizație de Liberă Practică avizată pentru anul în curs. La data vizitei asistenta medicală însoțea copiii în tabără.

Au fost verificate dosarele medicale ale copiilor. Acestea aveau consemnate consultațiile efectuate și aveau atașate bilete de externare eliberate în cazul internărilor în

spital, copii după scrisorile medicale unde era indicat tratamentul ce trebuia administrat copilului în cauză. **În dosarele medicale nu era evidențiată situația imunizărilor.** Din documentele medicale a rezultat faptul că a fost efectuată consilierea beneficiarelor privind contracepția.

Meniul zilnic era întocmit de asistenta medicală, în funcție de preferințele și sugestiile copiilor. Model meniu: mic dejun – zacuscă, salam, cașcaval, pâine; gustare ora 10:00 – fructe; prânz – ciorbă de fasole uscată cu carne de porc, tocăniță de cartofi cu cârnați; gustare ora 16:00 – biscuiți; cina – pilaf cu ciuperci, compot. Probele alimentare erau prelevate în recipiente etichetate corespunzător și păstrate într-un frigider separat timp de 72 de ore.

În unitate nu existau copii cu dizabilități, nici copii cu afecțiuni cronice.

Asigurarea asistenței psihologice - evaluarea și consilierea psihologică a beneficiarilor

Conform statului de funcții, la momentul vizitei la casa de tip familial era un post vacant de psiholog practicant. Pentru buna desfășurare a activității în cadrul serviciului, a fost desemnat un psiholog de la Casa de tip familial pentru copilul separat temporar sau definitiv de părinții săi Pociovaliștea, închisă, și care deservea întregul complex. Psihologul deținea atestat de liberă practică în specialitatea Psihologie clinică.

Psihologul a participat în anul 2017 la următoarele cursuri de perfecționare: seminarul Problematika protejării copilului împotriva abuzului, neglijării și exploatării; Conferința Națională SmartPsi cu tema Aplicații practice în dezvoltarea psihologiei, obținând 10 credite profesionale în specialitatea Psihologie clinică.

Au fost consultate dosarele celor 6 beneficiari din locuința rezidențială și acestea conțineau următoarele documente întocmite de către psiholog și personalul centrului: Raportul de evaluare inițială, Raportul de evaluare detaliată, Dispoziție responsabil de caz, Notificare manager caz, Fișa psihologică, Fișa de evaluare psihologică, Minuta și raportul de vizită la domiciliu, Planul individualizat de protecție și anexele (Plan de intervenție specifică pentru educație, Plan de intervenție specifică pentru deprinderi de viață independentă, Plan de intervenție specifică pentru sănătate, Plan de intervenție specifică pentru pregătirea reintegrării sociale a copilului, Plan de intervenție specifică pentru recreere și socializare, Plan de intervenție specifică pentru menținerea legăturii cu familia, Raport de nevoi), Raport de reevaluare, Raport de consiliere, Plan personalizat de consiliere etc.

Principalele activități desfășurate de către psiholog erau de evaluare psihologică și de consiliere, individuală și de grup. Psihologul evalua psihologic fiecare copil (evaluare inițială), identificând nevoile acestuia, apoi stabilind obiectivele consilierii și realizarea lor, monitorizarea și evaluarea acestora. Psihologul realiza evaluarea psihologică inițială și periodică a copiilor din cadrul serviciului, aplicând teste și grile de evaluare clinică. Au fost prezentate **Fișe de evaluare psihologică** (cuprindea dezvoltarea motorie, a percepției, a limbajului, dezvoltarea afectiv-emoțională, investigarea personalității, a intelectului, nevoile identificate ale beneficiarului, recomandări). Toți cei 6 copii custodiați la momentul vizitei aveau întocmite evaluările psihologice.

Ulterior interpretării rezultatelor testelor psihologice și stabilirii concluziilor evaluării, psihologul realiza **Planul individual de intervenție și consiliere** (descrierea problemelor copilului, potențialul de dezvoltare și particularitățile de vârstă; identificarea obiectivelor de lungă și scurtă durată pentru fiecare problemă, precizarea metodelor de intervenție care urmau să fie folosite, implementarea metodelor de intervenție, monitorizarea sistematică a eficienței intervenției).

Activitatea de consiliere se desfășura individual și/sau în grup. Psihologul consilia și sprijinea copiii în funcție de nevoile pe care aceștia le aveau, săptămânal de obicei, la cerere sau ori de câte ori considera că este în beneficiul copilului. Psihologul identifica nevoile copiilor pornind de la etapele de dezvoltare pe care le parcurge fiecare copil și ținând cont de personalitatea și particularitățile fiecărui copil în parte. Consilierea era realizată în vederea îmbunătățirii capacității de adaptare a beneficiarilor la situațiile cu care aceștia se confruntau și găsirea unor modalități de rezolvare a acestora, în vederea depășirii unor blocaje emoționale și dezvoltării unor strategii de rezolvare a conflictelor personale și interpersonale, pentru dezvoltarea autonomiei, pentru facilitarea procesului de reintegrare a acestora în familie și/sau comunitate. Ulterior ședinței, psihologul completa **Fișa de consiliere**, iar aceasta era înregistrată la Complexul de servicii comunitare pentru copilul în dificultate Novaci. Fișa de consiliere cuprindea definirea problemei și evaluarea întrevederii, în care psihologul preciza desfășurarea pe larg a ședinței de consiliere. Psihologul a prezentat fișe de consiliere/rapoarte de consiliere pentru fiecare copil.

Lunar, aveau loc consilieri de grup cu beneficiarii casei de tip familial, cu diverse teme: „Drogurile – Spune nu drogurilor, pericol pentru tot”, „Riscurile activității sexuale”,

„Fumatul” etc. A fost întocmit un raport al activității, copiii prezenți la această activitate au semnat, confirmând participarea.

O altă activitate era consilierea familiei beneficiarilor, în vederea dezvoltării/menținerii relațiilor afective cu copilul.

Activitățile desfășurate de psiholog erau înregistrate în Registrul de evidență a actelor profesionale, emis de către Colegiul Psihologilor din România, care cuprindea și o rubrică, completată corect, cu semnătura beneficiarului serviciilor psihologice.

Protecției împotriva abuzurilor și neglijării

Încă de la intrarea în cadrul serviciului, copiilor care beneficiau de măsura de plasament la casa de tip familial li se aducea la cunoștință faptul că aveau atât drepturi, cât și responsabilități : „dreptul de a nu fi rău tratați, dar și responsabilitatea de a nu-i trata rău pe alții; dreptul de a nu fi expuși la risc, dar și responsabilitatea de a nu expune pe alții în situații de risc; dreptul de a nu fi discriminați, dar și responsabilitatea de a nu face remarci sau acțiuni discriminatorii ; dreptul de a nu fi abuzați, dar și responsabilitatea de a nu-i abuza pe ceilalți ; dreptul de a li se proteja proprietatea personală, dar și responsabilitatea de a respecta proprietățile celorlalți; dreptul la intimitate, dar și responsabilitatea de a respecta intimitatea celorlalți; dreptul de a trăi liber, fără intimidare/terorizare verbală sau fizică, dar și responsabilitatea de a nu intimida sau teroriza pe ceilalți. Comportamentul periculos și amenințător față de ceilalți colegi și față de personal nu era acceptat. Personalul serviciului relaționa pozitiv la diversele comportamente ale copiilor pentru a oferi securitate și a sprijini dezvoltarea personală, de a proteja sănătatea și siguranța acestora, de a menține o atmosfera emoțional – pozitivă și suportivă.

Fiecare copil avea dreptul (conform standardului 16 din Ordinul mai sus menționat) de a se adresa printr-o petiție (cerere, reclamație, sesizare, propunere) conducerii serviciului, aceasta având obligația să înregistreze ceea ce i se aduce la cunoștință. Pe lângă posibilitatea discuției directe, în cadrul serviciului exista un Registru de sesizări și reclamații, care a fost pus la dispoziția echipei de vizită. În Registrul de sesizări și reclamații **(nu se specifica anul pentru care era deschis)** nu a fost înregistrată nicio reclamație sau sesizare, iar copiii prezenți în centru la data efectuării vizitei nu prezentau semne de abuz (leziuni, echimoze, cicatrici

etc.). Din interviurile cu aceștia a reieșit că erau mulțumit de condițiile din casa de tip familial, se înțelegeau bine cu ceilalți copii, erau mulțumiți de comportamentul angajaților casei față de ei. Considerau că nu aveau nimic de menționat în registrul de sesizări și reclamații.

Atmosfera era de tip familial, nu existau conflicte între minori. Nu au existat cazuri de agresivitate. Nu au fost cazuri de abuz.

Asigurarea asistenței sociale - Integrarea/reintegrarea familială a beneficiarilor

În conformitate cu prevederile Standardului 7 - Ieșirea din cadrul serviciului pentru protecția copilului de tip rezidențial – din Ordinul nr. 21/2004 al M.M.S.S.F.A.N.P.C.A „*Serviciul pentru protecția copilului de tip rezidențial asigură pregătirea corespunzătoare a ieșirii copilului/tânărului din serviciu, prin dezvoltarea deprinderilor de viață independentă și a altor condiții necesare pentru reintegrarea sau integrarea familială și/sau socio-profesională*”.

Din documentele verificate, din interviurile cu beneficiarii și cu personalul (șef complex, asistent social, psiholog, îngrijitor, etc.) a rezultat că în serviciul de tip rezidențial vizitat exista o procedură referitoare la ieșirea copilului din casa de tip familial.

Pregătirea ieșirii din serviciul rezidențial se concentra cel puțin pe următoarele aspecte: cunoașterea de către copil a caracteristicilor concrete ale viitorului mod de viață, pe cât posibil antrenarea prin programe de tranziție, asigurarea unui sentiment de continuitate a vieții copilului și discutarea modalităților prin care, după părăsirea unității, copilul va menține relațiile de comunicare cu colegii și cu personalul serviciului și pregătirea familiei.

În situația în care copilul părăsea serviciul rezidențial, responsabilul de caz se asigura că acesta beneficia de transport adecvat și că era însoțit de reprezentantul legal, fapte consemnate în dosarul copilului. De asemenea, ieșirea copilului/tânărului din serviciul de tip rezidențial se efectua în condiții de siguranță, care erau consemnate în dosarul acestuia. La ieșirea unui copil/tânăr din cadrul serviciului rezidențial, managerul de caz împreună cu responsabilul de caz se asigurau că s-au luat toate măsurile necesare pentru reintegrarea familială sau integrarea lui socio-profesională.

Cu titlu de exemplu, într-un caz, în anul 2017, doi minori, frați, au fost reintegrați în familia mamei, iar o adolescentă (18ani) a fost integrată în familia unui tânăr cu care urma să se căsătorească în luna iunie 2017. În rapoartele de monitorizare întocmite (07.06.2018;

04.07.2018), reprezentanții D.G.A.S.P.C. Gorj au constatat că deja tânăra se căsătorise, se reintegrase bine în familia soțului, aveau împreună un copil, care putea fi crescut în condiții normale.

Tot în cursul lunii mai 2017, un minor a fost reintegrat în familia naturală și un altul în familia bunicilor materni în baza sentințelor civile.

Din verificarea documentelor beneficiarilor care au fost reintegrați familial în cursul anului 2017 a rezultat că au fost întocmite rapoarte de monitorizare, în care au fost consemnate atitudinea membrilor familiilor față de tinerii reintegrați, climatul familial, gradul de reintegrare, atitudinea copiilor în comunitate și la școală, precum și opinia cu privire la situația acestora la data monitorizării.

Au fost întocmite adrese către primăriile localităților în care tinerii au fost reintegrați, în vederea monitorizării situației acestora pe o perioadă de 6 luni și rezultatele monitorizărilor au fost transmise către D.G.A.S.P.C. Gorj.

Din rapoartele de monitorizare întocmite de inspectorii de specialitate din cadrul D.G.A.S.P.C. Gorj, cât și de cei de la primăriile localităților în care tinerii au fost reintegrați, nu a fost constatăată nicio situație de risc sau de abuz și nici probleme în relațiile cu părinții sau cu ceilalți membri ai familiei în care copiii au fost reintegrați.

Referitor la reintegrarea în familie în cursul anului 2018, reținem cazul unui minor provenit dintr-o familie dezorganizată, ai cărui părinți au avut o relație de concubinaj, a fost reintegrat în familia mamei.

Membrii echipei de vizită au reținut că atât minorul, cât și frații săi se aflau în situație de risc în familie, fapt pentru care conducerea D.G.A.S.P.C. Gorj a instituit măsura de plasament la Centrul de Primiri în Regim de Urgență Târgu Jiu (anul 2012), apoi la un asistent maternal profesionist. După ce asistentul maternal a declarat că nu se mai poate ocupa de creșterea și educarea copilului, a fost instituită măsura de plasament în regim de urgență la Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copilului „Novaci” (anul 2014), din cadrul Complexului de Servicii Comunitare pentru Copilul în Dificultate „Novaci”.

Ambii părinți erau plecați în străinătate, dar păstrau legătura telefonic cu minorul, iar când ajungeau în țară vizitau copilul. În dosarul copilului se aflau întocmite Raportul de evaluare detaliată, Ancheta psihosocială, Raportul referitor la ancheta psihosocială, Revizuirea planului individualizat de protecție, etc. La data de 06.03.2018 a fost efectuată o anchetă psihosocială de către o comisie formată din responsabilul de caz, managerul de caz,

coordonatorul personal de specialitate și șeful centrului, care au solicitat să fie analizată posibilitatea reintegrării minorului în familia mamei, la cererea acesteia (decembrie 2017). D.G.A.S.P.C. Gorj a formulat o cerere la Tribunalul Gorj și prin Sentința Publică pronunțată la data de 12.04.2018, Tribunalul Gorj a dispus reintegrarea minorului în familia mamei.

S-a constatat în acest caz că potrivit art. 5 alin. (2), *„Răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia”*, art. 6 lit. d) *„primordialitatea responsabilității părinților cu privire la respectarea și garantarea drepturilor copilului”* și art. 31, alin. (2) *„Exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor părintești trebuie să aibă în vedere interesul superior al copilului și să asigure bunăstarea materială și spirituală a copilului, în special prin îngrijirea acestuia, prin menținerea relațiilor personale cu el, prin asigurarea creșterii, educării și întreținerii sale, precum și prin reprezentarea sa legală și administrarea patrimoniului său”* din Legea nr. 272/2004, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor copilului. De asemenea, potrivit art. 8 alin. (2) *„Copilul (...) are (...) dreptul (...) de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijit, crescut și educat de aceștia”*, art. 30, alin. (2) *„Părinții au obligația să asigure copilului, de o manieră corespunzătoare capacităților în continuă dezvoltare ale copilului, orientarea și sfaturile necesare exercitării corespunzătoare a drepturilor ”* și art. 33 din aceeași lege, *„Copilul nu poate fi separat de părinții săi sau de unul dintre ei, împotriva voinței acestora, cu excepția cazurilor expres și limitativ prevăzute de lege, sub rezerva revizuirii judiciare și numai dacă acest lucru este impus de interesul superior al copilului”*.

În anul 2018, conform Hotărârii Comisiei pentru Protecția Copilului (C.P.C.) Gorj, un alt minor a fost reintegrat în familia tatălui. Prin hotărârea C.P.C. Gorj din anul 2014, copilul a beneficiat de măsura de plasament la Casa de tip familial „Novaci”, după ce inițial fusese custodiat din anul 2008 la Centrul de îngrijiri de zi „Novaci”, din cadrul aceluiași complex de servicii comunitare.

În dosarul copilului se aflau întocmite Raportul de revizuire a evaluării nevoilor copilului, Ancheta psihosocială, Raportul referitor la ancheta psihosocială, Revizuirea planului individualizat de protecție, Raportul consilierii și fișele de consiliere. În anchetă psihosocială efectuată de o comisie formată din responsabilul de caz, managerul de caz, coordonatorul personal de specialitate, asistentul social și șeful centrului a fost consemnată propunerea ca minorul să fie reintegrat în familia tatălui. Tatăl minorului solicitase reintegrarea minorului în

familia sa, iar minorul fusese de acord cu solicitarea, fapt pentru care Comisia pentru Protecția Copilului din cadrul Consiliului Județean Gorj a hotărât, în 2018, încetarea măsurii de protecție speciale și reintegrarea familială a copilului.

Astfel, echipa de vizită a constatat că ieșirea din Casa de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci” s-a efectuat cu respectarea prevederilor art. 2, alin. (3), *„Principiul interesului superior al copilului va prevala în toate demersurile și deciziile care privesc copiii, întreprinse de autoritățile publice și de organisme private autorizate, precum și în cazurile soluționate de instanțele judecătorești”* și alin. (4) *„Persoanele prevăzute la alin. (3) sunt obligate să implice familia în toate deciziile, acțiunile și măsurile privitoare la copil și să sprijine îngrijirea, creșterea și formarea, dezvoltarea și educarea acestuia în cadrul familiei”* din Legea nr. 272/2004, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor copilului. De asemenea, au fost respectate și prevederile art. 2, alin. (1), lit. b) din Hotărârea de Guvern nr. 502/2017 privind organizarea și funcționarea Comisiei pentru Protecția Copilului, *„Comisia încetează sau, după caz, modifică măsura de protecție specială stabilită de către Comisie, în condițiile legii, dacă împrejurările care au determinat stabilirea acesteia s-au modificat sau, după caz, în situația în care în urma monitorizării aplicării măsurii de protecție specială se constată necesitatea modificării sau, după caz, a încetării măsurii”*.

Minorul a fost monitorizat prin vizită la domiciliu, după o lună de la reintegrarea familială, întocmindu-se raport de monitorizare în care s-a consemnat că acesta și tatăl aveau o relație bună, bazată pe încredere și atașament și că va continua cursurile școlare.

La data vizitei, în casa de tip rezidențial erau custodiați 6 minori, patru dintre ei erau plecați în tabără la mare și doi se aflau în unitatea rezidențială. Membrii echipei de vizită au discutat cu cei doi copii care se aflau în casă.

Unul dintre beneficiari (16 ani) a declarat că era instituționalizat de aproximativ 10 ani și frecventa cursurile liceului din Novaci. Mergea zilnic la școală cu autobuzul, participa la activitățile extrașcolare ale liceului, era înscris la un club de fotbal din Novaci și participa la antrenamente conform programului, avea echipament sportiv, la cumpărarea îmbrăcăminte necesare erau luate în considerare preferințele lui.

A menționat că era mulțumit de condițiile din casa de tip familial, primea produse de igienă, avea acces la apă caldă și rece permanent, locuia singur în cameră, fiind singurul băiat din casă. Se înțelegea bine cu ceilalți copii, era mulțumit de comportamentul angajaților casei față de ei, participa la activitățile zilnice din casă (curățenie, spălat vase, pregătirea hranei), la

întocmirea meniului zilnic, fiindu-i luate în considerare preferințele alimentare. A mai menționat că socializa cu persoane din afara casei, a fost împreună cu ceilalți copii din casă în mai multe excursii la Craiova, Rânca, Peștera Muierii, Cluj-Napoca etc., unde au vizitat mai multe obiective turistice; copiii își sărbătoreau zilele de naștere. Minorul a precizat că era înscris la un medic de familie, îi era verificată starea de sănătate și în caz de urgență se suna la 112. Considera că nu avea nimic de menționat în registrul de sesizări și reclamații.

Menținea legătura telefonic cu sora sa mai mică, nu primea vizita altor persoane din afara casei.

În casă se mai afla o fetiță (9 ani) venită de curând în casa de tip familial. A precizat că îi plăcea în casă și era atașată de una dintre educatoarele. Era mulțumită de condițiile de cazare, era consultată la stabilirea meniului zilnic și se ținea cont de preferințele ei, primea zilnic fructe. Se înțelegea bine cu copiii, nu se certau, locuia în cameră cu încă două fetițe. A sărbătorit ziua de naștere cu copiii din casă și a primit cadou un tort. Se juca cu păpuși și jucării de pluș și a mai precizat că **se cam plictisea**. Ținea legătura și era căutată de tatăl ei.

Modul de întocmire și completare a registrelor

Echipele de vizită au solicitat registrele prevăzute de standard, fiind prezentate: Registrul pentru evenimente deosebite, Registrul de sesizări și reclamații, Registrul de opinii și sugestii, Registrul pentru prezența beneficiarilor, Registrul de vizite oficiale, Registrul de convorbiri telefonice, Registrul vizitatori beneficiari, Registrul de intrări-ieșiri beneficiari, Registrul bilete de voie/invoirea beneficiarilor.

În urma verificării registrelor prezentate s-a constatat că **unele registre nu erau completate la zi și nu erau semnate de șeful centrului, cum ar fi Registrul pentru prezența beneficiarilor, care nu era completat pe luna august. În Registrul de sesizări și reclamații nu era menționat anul pentru care era deschis, iar în Registrul de intrări-ieșiri a beneficiarilor, din analiza celor înscrise în rubricația existentă, nu rezulta clar data intrării și data ieșirii beneficiarilor din centru rezidențial. În Registrul bilete de voie/invoirea beneficiarilor, nu erau consemnate orele de plecare/intrare din/în casă pentru învoirile primite de beneficiari.**

Centrul deținea și un Registru de vizite oficiale, întocmit corect, în care era menționată vizita unui grup de voluntari din Franța, pe data de 28.07.2018. De asemenea, în Registrul de

convorbiri telefonice, corect întocmit, erau evidențiate în data de 10.07.2018 contactările beneficiarilor de către persoanele de legătură, din familie, prieteni etc. În Registrul de opinii și sugestii erau consemnate solicitările beneficiarilor pentru desfășurarea unor activități în afara Casei, iar în Registrul evenimente deosebite erau consemnate participările personalului la școală cu ocazia ședințelor cu părinții.

În casa de tip familial vizitată existau planul de evacuare a personalului în caz de incendiu și planul cu organizarea apărării împotriva incendiilor, care erau întocmite corespunzător, completate cu responsabilități pentru fiecare acțiune/măsură stabilită, **dar nu erau semnate de conducerea centrului.**

3. Recomandări

Având în vedere aspectele constatate, în temeiul în temeiul art. 43 alin. (1) și art. 47 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, **Avocatul Poporului**

RECOMANDĂ

conducerii Casei de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci”, localitatea Pociovaliștea, oraș Novaci, județul Gorj să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. ocuparea posturilor vacante în cadrul Casei de tip familial destinată protecției rezidențiale a copiilor „Novaci”, localitatea Pociovaliștea, oraș Novaci, județul Gorj;
2. completarea corespunzătoare a tuturor registrelor obligatorii funcționării centrului, pentru buna evidențiere a activităților curente din unitatea rezidențială;
3. atașarea evidenței imunizărilor la dosarul medical al fiecărui copil;
4. vizarea/aprobarea de către conducerea Centrului/Casei a planului de evacuare a personalului în caz de incendiu, cât și a planului cu organizarea apărării împotriva incendiilor;

5. o mai bună organizare a activităților de recreere și socializare pe timpul vacanței copiilor și încurajarea acestora să-și exprime opiniile și preferințele în derularea activităților de petrecere a timpului liber;
6. efectuarea lucrărilor de reparații a tavanului din dormitorul nr.1.

Craiova, 8 octombrie 2018